

vatski veleposestniki so si osnovali organizacijo, ki naj bi branila njih interese proti nameravani agrarni reformi. Ker dobro vedo, da bi ne mogli računati na simpatije javnosti, če bi nastopili z odkritim vezirjem, so se skrili za firmo „splošne agrarne zveze“ in radi le, šega res tudi pritegnili nekaj manjših posestnikov. Ker pa vedo, da kljub temu ne bi hotela nobena politična stranka nastopati v njih interesu, so obenem sklenili, da stopi njih organizacija na politična tla in nastopi že pri prihodnjih volitvah v konstituantno kot samostojna politična stranka.

Za jugoslovansko Reko in Trst. Belgrajska „Pravda“ se bavi s primorskim vprašanjem in razlaga, da Split ne bi mogel nadomestiti izgube Reke in Trsta. Ako vržemo pogled na naša jadranska mesta — pravi belgrajski list — moremo trditi, da razun Reke in Trsta nimamo na celem Jadranu ne ene druge luke, ki bi odgovarjala našim gospodarskim in trgovskim potrebam. Res je: Split se sčasoma spremeni v večjo trgovsko luko, ali da bi Split mogel postati ono, kar sta bili Avstro-Ogrski Reka in Trst, bi trebalo prej odpraviti eno neodstranljivo težkočo: neprimernost splitskega zaledja. Pa tudi v slučaju, da se sčasoma zgrade železniške proge, ki bi Split kot naše trgovsko središče spajale z notranjostjo države SHS, bi Split ne mogel niti od daleč odgovarjati našim gospodarsko-trgovskim potrebam. Da bi za moderno ureditev splitskega pristanišča trebalo najmanj 20—30 let, kar bi za nas značilo milijarde in milijarde izgube v narodnem gospodarstvu, o tem niti ne govorimo.

Dobava blaga iz Angleške. Zastopstvo ene največjih združenj na Angleškem javlja trgovski obrtni zbornici v Zagrebu, da morejo njene specialne tovarne dobaviti na Hrvatsko vsakovrstne potrebščine za gozdne železnice, tramovje, električne industrije, trgovske ladje, knjigotiskarstvo, samo kovinsko orodje vsake stroke ter avtomobile. Blago bi moglo priti samo za nekoliko mesecev.

Koliko kron je bilo žigosanih? Na podlagi uradnih poročil je bilo v naši državi žigosanih kron in sicer: V Srbiji (okroglo) 600 milijonov, v Bosni in Hercegovini 500 milijonov, v Hrvatski in Slavoniji 1500 milijonov, v Sloveniji (izvzemši zasedeno ozemlje) 500 milijonov, v Vojvodini 2500 milijonov, v Dalmaciji 200 milijonov. Poleg tega je bilo žigosanih okrog 60 milijonov bolgarskih levov in 15 milijonov črnogorskih perperov. Vsega je torej v naši državi poleg dinarov skoro 6 milijard papirnatega denarja.

DOPISI.

Glasovanje v radgonskem okraju. V februarju se je v radgonskem okraju vršilo nekako ljudsko glasovanje, ki naj bi pokazalo, da prebivalstvo nima izkrenejše želje, nego da se združi z Nemško Avstrijo. Glasovanje so kajpada uprozorili Nemci. Kakih pomočkov so se posluževali, da bi se jim posrečilo preslepiti svet in ustvariti videz, kakor da ljudstvo ne mara za Jugoslavijo, ampak hoče pripadati Nemški Avstriji, o tem priča službeno poročilo, ki ga je prejel Ljubljanski dopisni urad in ki navaja med drugim, da sta občinski predstojnik Grafener in neki občinski svetovalec v občini Rožni Grunt podpisovanje glasovnic v prilog Nemški Avstriji izsiljevala s tem, da sta slovenskim občanom grozila z izgonom iz občine, ako ne glasujejo za Nemško Avstrijo. Isto se je godilo v docela slovenski občini Ščavnici. V draženberški občini so Ferdinand in Johann Weinhandl ter Ferdinand Simonitsch hodili od hiše do hiše in žugali, da ne dobi nikdo na posodo kotlov za kuhanje žganja in da Simonitschev mlin ne bo mletel za nikogar, kdor ne zapiše na glasovnico, da hoče biti pripadnik Nemške Avstrije. Izsiljevali pa niso podpisov samo od moških in žensk, celo otroke so primorali podpisovati glasovnice. Tako se je delalo v draženberški občini, kjer razen Meinhandlovih sploh ni nobenega Nemca.

Več zavednosti! Marsikdo je tak Jugoslovčan, da ga vsaka najmanjša stvarica, ki mu ne prija, razburi tako, da kolne Jugoslavijo. To so ljudje, ki niso vredni svobodne Jugoslavije. Malodušnost in jadikovanje sedaj ni na mestu. Saj tudi v Nemški Avstriji ne lete lačnim ljudem pečena piščeta v usta. Imejmo vendar malo več potrpljenja!

Kmetje se pritožujejo, da ne dobijo težakov za poljsko delo, čeravno dajejo po 6 K na dan in hrano. Ljudje božji, tako ne gre! Polje se mora obdelati, drugače vsi skupaj gladu poginemo; kajti brez dela ni jela.

Deška meščanska šola je nujno potrebna v Ptuj. Meščanska šola je za tiste, ki si hočejo pridobiti več izobrazbe, kakor je nudi ljudska šola, potem pa se posvetiti kmetijstvu, trgovini, obrti in drugim praktičnim poklicem. Za take ni gimnazija, ker ne rabijo latinščine. Tudi bi gimnazija bila prepolna, če bi vsi zahajali vanjo. Sliši se, da se samo iz ptujske okolice 26 učencev pripravlja za gimnazijo. Naše ljudstvo je ukaželjno, vlada mora skrbeti za vse vrste šol, da ne bodo vsi silili v eno. Gimnazije in realke naj bodo za tiste, ki hočejo dalje študirati; za druge pa so meščanske, kmetijske, obrtne in trgovske šole.

Ptujska gimnazija se polagoma poslovenjuje. Ob novem letu se je otvoril prvi slovenski razred, ki šteje zdaj 36 učencev in 5 učenk. Koncem sušca so bili definitivno odpuščeni 4 nemški profesorji: dr. Brauner, dr. Hoffer, Preindl in dr. Zack, ki pa so 1. aprila še dobili plačo od naše vlade. Zdaj je v učiteljskem zboru 9 Slovencev in 6 Nemcev. Nemški profesorji ostanejo do konca šolskega leta. Prihodnje šolsko leto bo gimnazija čisto slovenska. Koliko razredov bo imela, je odvisno od tega, ali se bo prijavilo zadostno število slovenskih dijakov, zlasti za višje razrede.

Središče. Tukajšnji občinski zastop je v svoji izredni seji dne 31. marca t. l. imenoval gospoda Jožefa Šinko, tržana in bivšega župana trga Središče, v hvaležno priznanje njegovih zaslug v političnem kakor tudi v gospodarskem oziru, posebno za časa vojne dobe, za njegovo 21 letno vzorno in požrtvovalno županovanje v prid občanov, častnim tržanom, z naslovom župan starosta. Častitamo!

Zasedanje notarskih mest v Ptuj. Kakor posnamemo iz včerajšnje „Straže“, je gospod Strafella potrjen za notarja v Ptuj. Proti njegovi osebi kot taki nimamo sicer nikakih predsodkov, vendar vprašamo, kako se strinja to poverilo zaupnega mesta, katero zavzema kot notar naše države z dejstvom, da sta se njegova sinova oglasila za Nemško Avstrijo in da v resnici prebivata tam. Kaj delata gori, ne vemo. Mogoče je pa, da se borita v nemških bojnih vrstah proti nam, kakor večina spodnještajerskih Nemcev ali da na kak drug način rujeta proti Jugoslaviji. Zgodi se lahko, da se bosta po sklepu miru vrnila k nam in se potegovala tukaj za službo. Razun teh dveh živi še cela vrsta spodnještajerskih Nemcev v Nemški Avstriji, za katere vemo, da se danes bore proti nam. Opozorjamo merodajne faktorje, da bi bilo potrebno sestaviti seznam vseh takih elementov, da bi se jim v slučaju vrnitve v Jugoslavijo preprečilo zasedanje služb pri nas. Mi teh škodljivcev ne maramo! Naj ostanejo, kjer so!

Rogatec. V Rogatcu se je ustanovila 16. p. m. Čitalnica, ki ji je pristopilo še prvi dan čez 70 udov in med katerimi se je v čitalnične svrhe nabralo nad 500 kron. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik: poštar Jože Velikonja, podpredsednik: Franc Mikuš, tajnik in knjižničar: Tone Štefanciosa, blagajnik: stražmojster Ivan Puncer, odborniki: dekan Šalamon, okr. sodnik Potočnik, Jože Senčar, Jakob Prah, naduč. Jurič in ga. Marica Auernik, namestniki: Zv. Korošec in gdč. Rozika Gobec. Veselo je plapolala trobojnica in naznanjala, da so Slovenci vstali od mrtvih tudi v tem do sedaj najbolj zagrizeno — nemškem trgu. Saj poprej v tem drugače po legi prijaznem trgu Slovenec niti govoriti ni smel svojega materinega jezika, če se ni hotel izpostaviti nevarnosti, da ga vržejo na ce-

sto. In sedaj vidimo koliko je zavednega slovenskega življa! Prostor Zupančeve gostilne so bili premajhni in veliko ljudi je moralo oditi. Vprašamo pa, kaj še delajo tukaj razni prejšnji petelini, kakor sloviti dr. Pavliček, kateremu se gotovo razliva žolč ob pogledu na slovensko trobojnico. Prvi korak je storjen in sedaj vsi narodni delavci na krov!

Politične vesti.

Minister dr. Korošec je prevzel kot ministerski podpredsednik tudi ministerstvo za prehrano. Želimo mu, da spravi čimprej v pravi tir zavoženo prehrano zlasti glede Slovenije. Upamo, da nas preskrbi z zadostnim življenjem, posebno pa, da se že končno znižajo neznosno visoke cene vseh živil. Ubožni sloji, kakor delavci, pa tudi naše uredništvo ne morejo prenašati več te neizmerne draginje.

Vsi odstavljani uradniki, železničarji, učitelji itd. se izženejo čez mejo. Ta sklep deželne vlade bodo zlasti pozdravili mestni prebivalci, ker vlada povsod silno pomanjkanje stanovanj. Pozdravljamo ga pa tudi mi, ker vemo, kakor hitro bodo izginili ti hujskači, se bo naselil po mestih in trgih mir in zadovoljnost. Sploh nam je bilo nerazumljivo, kaj še iščejo ti ljudje tako dolgo pri nas, ko so vendar brez vsakega dela in službe.

Nemška nasilstva na Koroškem. LDU je od verodostojne osebe o nemških nasilstvih v velikovškem okraju prejel obširnejši dopis. Iz katerega posnema: Dne 29. in 30. marca t. l. so po slovenskih vaseh velikovškega okraja hodili nemški vojaki in orožniki ter z največjim nasiljem iz vasi k nemškim „alarmkompanijam“ gonili vse slovenske 17 ali 18 let stare mladeniče. Nemški nasilniki so vdirali v hiše ter z naperjenimi bajoneti in nastavljenimi revolverji grozili, da ustrelje vsakogar ki bi se njihovi zahtevi protivil. Gorje mu, kdor bi se drznil reči, da ne pojde z njimi, ker se ne mara in ne sme boriti zoper svoje krvne brate! Ker se je nekaterim slovenskim fantom vendarle posrečilo pravočasno pobegniti, jih Nemci niso zajeli toliko, kolikor bi jih bili radi. Slovensko prebivalstvo je obupano in prosi čimprejšnje rešitve izpod neznosnega jarma.

Kaj je za našimi mejami? Naša delegacija v Parizu in zunanji minister Trumbič delajo in se borijo na vso moč za pravične meje. Naravno je najtežje in najvažnejše vprašanje z Italijo. Borba se vodi med dvema strujama: Bode li premagal duh Wilsonovih načel, ali bode nadvladal duh dunajskega kongresa (1815.) ter versailleskega sklepa (1871.) z izmenjanimi ulogami. Stari macchijavelizem je v ostri borbi, posebno zadnje tedne z novimi metodami diplomacije in politike. Ti dve struji in metodi merita svojo, moč v vprašanju Jadranskega morja. Če je resnična vest v listih, bo zopet treba odložiti Jadransko vprašanje in to je dokaz ostrine te borbe in energije, s katero jo vodi Wilson. Bil sem pri njem v avdienci in videl, da njegova „energija“ ne popušča, kar je za nas silne važnosti.

Strah pred boljševizmom je dal novo orientacijo ententni politiki. Kakor poroča „Nar. Politika“ iz Pariza, udarjajo francoski časopisi izvzemši ekstremno socijalističnih, z vso močjo bo boljševizmu. Strah je velik pred boljševizmom a tudi upravičen. Ta strah je znatno deloval na smer ententne politike, kar se posebno opaža v zadnjih dogovorih glede Nemčije, kjer je karakteristično popušcanje in naglica, s katero se vse vrši. Radikalen in pretiran imperijalizem ponehava. Obstoja upanje, da se tudi italijanski skrši. Znani zbor četvorice je poslušal ministra Trumbiča glede Reke. Kakor stoji zdaj stvar, je zadovoljivo, toda še mnogo bojev bomo imeli, predno se določijo naše meje. Angleška dokazuje z vsakim korakom edinstvo s Francosko in glavni nosilec te misli je Lloyd George. Sigurno je to, da je tudi Amerika istega mnenja. Wilson je za nas, kakor daleč sega naša pravica. Glavno je, da se v notranjosti država uredi, da nasprot-